

**Belgische Kamer
van Volksvertegenwoordigers**

GEWONE ZITTING 1995-1996 (*)

4 JANUARI 1996

HERZIENING VAN DE GRONDWET

**Herziening van artikel 8 van de
Grondwet**

(Voorstel van de heer Georges Clerfayt)

TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

Artikel 8 B van het Verdrag van Maastricht over de Europese Unie bepaalt dat iedere burger van de Unie die verblijf houdt in een Lid-Staat waarvan hij geen onderdaan is, het actief en passief kiesrecht bezit bij gemeenteraadsverkiezingen en bij de verkiezingen voor het Europees Parlement in de Lid-Staat waar hij verblijft, onder dezelfde voorwaarden als de onderdanen van die Staat.

Die bepaling geeft concreet gestalte aan de groeiende bewustwording van een Europees burgerschap en geeft tevens aan dat de Europese Unie een gemeenschappelijk politiek erfgoed bezit.

Bij het onderzoek van het wetsontwerp houdende goedkeuring van het Verdrag over de Europese Unie heeft de Raad van State aangestipt dat « het niet geraten is dat het Verdrag betreffende de Europese Unie wordt goedgekeurd alvorens artikel 4, tweede lid, van de Grondwet is herzien » ⁽¹⁾. Dat artikel is het nieuwe artikel 8 van de gecoördineerde tekst.

⁽¹⁾ Advies van de Raad van State van 6 mei 1992, Stuk Kamer n° 482/1, B.Z. 1991-1992.

(*) Tweede zitting van de 49° zittingsperiode.

**Chambre des Représentants
de Belgique**

SESSION ORDINAIRE 1995-1996 (*)

4 JANVIER 1996

REVISION DE LA CONSTITUTION

**Révision de l'article 8 de la
Constitution**

(Proposition de M. Georges Clerfayt)

DEVELOPPEMENTS

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 8 B du Traité de Maastricht sur l'Union européenne dispose que tout citoyen de l'Union européenne résidant dans un Etat membre dont il n'est pas ressortissant a le droit de vote et d'éligibilité aux élections municipales et aux élections au Parlement européen dans l'Etat membre où il réside, dans les mêmes conditions que les ressortissants de cet Etat.

Cette disposition concrétise le développement de la conscience d'une citoyenneté européenne et reflète le patrimoine politique commun de l'Union européenne.

Lors de l'examen du projet de loi portant approbation du Traité sur l'Union européenne, le Conseil d'Etat a fait observer ⁽¹⁾ « qu'il ne convient pas d'approuver le Traité sur l'Union européenne avant d'avoir procédé à la révision de l'article 4, alinéa 2 (nouvel article 8 du texte coordonné) de la Constitution ».

⁽¹⁾ Avis du Conseil d'Etat du 6 mai 1992, Doc. Chambre, n° 482/1, S.E. 1991-1992.

(*) Deuxième session de la 49° législature.

Aangezien dat advies steunt op de wijze waarop artikel 8 (het vroegere artikel 4) van de Grondwet is geredigeerd — die redactie dateert al van 1831 — en gelet op de opvatting die door het overgrote deel van de rechtsleer wordt gehuldigd ⁽²⁾, is het onbegrijpelijk dat de regering het naar aanleiding van de goedkeuring van het Verdrag van Maastricht niet opportuun heeft geacht een wijziging van dat artikel voor te stellen.

Aangezien de eerst minister mij tijdens de plenaire vergadering van 16 februari 1995 al heeft geantwoord dat de minister van Binnenlandse Zaken ter zake gestadig voortwerkte, begrijpen wij evenmin waarom de regering talmt met een voorstel tot wijziging van dat artikel.

Een grondwettelijke bepaling die in 1831 werd opgesteld, moet onverwijld worden aangepast zodat ze in overeenstemming is met het Verdrag tot oprichting van de Europese Unie.

Deze herziening zal het mogelijk maken de wetgeving betreffende de verkiezingen voor het Europees Parlement en de gemeenteraadsverkiezingen zonder enige aarzeling te wijzigen en de Europese burgers het actief en passief kiesrecht te verlenen.

VOORSTEL

Enig artikel

Artikel 8 van de Grondwet wordt aangevuld met een derde lid, luidend als volgt :

« In afwijking van het tweede lid regelt de wet het stemrecht van de burgers van de Europese Unie die niet de Belgische nationaliteit hebben, overeenkomstig de internationale verbintenissen van België ».

8 december 1995.

⁽²⁾ Zie de toelichting bij het voorstel tot herziening van artikel 4 van de Grondwet, op 4 oktober 1993 ingediend door de heer Lallemand c.s. (Stuk Senaat n° 100-14/2, B.Z. 1991-1992, blz. 3-4).

Compte tenu de cet avis fondé sur la façon dont est rédigé l'article 8 (ancien article 4) de la Constitution — rédaction qui remonte à 1831 — et de l'avis majoritaire de la doctrine ⁽²⁾, on ne s'explique pas les raisons pour lesquelles le Gouvernement n'a pas jugé opportun de proposer une modification de cet article au moment de l'approbation du Traité de Maestricht.

Le Premier Ministre m'ayant répondu, lors de la séance plénière du 16 février 1995, que « le ministre de l'Intérieur travaillait d'arrache-pied sur ce sujet », on ne comprend pas non plus pourquoi le Gouvernement tarde à proposer une modification de cet article.

Cependant, il convient d'adapter le plus rapidement possible un texte constitutionnel qui remonte à 1831 et de le rendre compatible avec le traité qui crée l'Union européenne.

Cette révision permettra de modifier sans hésitation la législation concernant les élections européennes et communales et d'octroyer le droit de vote et d'éligibilité aux citoyens européens.

G. CLERFAYT

PROPOSITION

Article unique

L'article 8 de la Constitution est complété par un troisième alinéa libellé comme suit :

« Par dérogation à l'alinéa 2, la loi organise le droit de vote des citoyens de l'Union européenne n'ayant pas la nationalité belge, conformément aux engagements internationaux de la Belgique ».

8 décembre 1995.

G. CLERFAYT

⁽²⁾ Voir les développements de la proposition de révision de l'article 4 de la Constitution déposée par M. Lallemand et consorts le 4 octobre 1993 (Doc. Sénat, n° 100-14/2, S.E. 1991-1992, pp. 3 et 4).